

สุรัชย์ โชติแก้ว. 2550. ความคิดเห็นของราษฎรต่อการดำเนินงาน โครงการป่าพื้นบ้าน
อาหารชุมชน ในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รศ.ประยูร อุดมเสียง, รศ.ดร.ประสิทธิ์ ประทองศรี

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะพื้นฐานบางประการด้านสังคมและเศรษฐกิจของราษฎรที่เข้าร่วมดำเนินงานโครงการ 2) สภาพการดำเนินงาน การใช้ประโยชน์ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ 3) ความคิดเห็นของราษฎรต่อการดำเนินงานโครงการ 4) เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโครงการ จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ขนาดพื้นที่ถือครองการเกษตร รายได้เป็นเงินสดต่อปี และการอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานของสมาชิกในครัวเรือน กลุ่มตัวอย่างเป็นราษฎรที่เข้าร่วมโครงการเมื่อปี 2543 และตรวจสอบในปี 2548 ในการมีส่วนร่วมดำเนินงานตามโครงการ จำนวน 156 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t-test และค่าสถิติ F-test โดยใช้วิธี Scheffé' test ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละคู่

ผลการศึกษาพบว่า ราษฎรส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุเฉลี่ย 47.7 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา สถานภาพสมรสและอยู่ด้วยกัน มีอาชีพหลักเกษตรกรกรรม มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.7 คน ร้อยละ 79.5 ดำรงตำแหน่งในชุมชน ร้อยละ 67.9 ไม่มีการอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานในครัวเรือน มีที่อาศัยห่างจากป่าชุมชนเฉลี่ย 1.7 กิโลเมตร ส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครองการเกษตร ขนาดพื้นที่เฉลี่ย 19.4 ไร่ มีเอกสารสิทธิ์เป็นโฉนด มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปี 101,314.42 บาท มีหนี้สินต่อครัวเรือนเฉลี่ย 76,243.59 บาท และร้อยละ 55.8 มีแหล่งเงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

สภาพการดำเนินงานของราษฎรตามโครงการป่าพื้นบ้าน อาหารชุมชน พบว่าราษฎรส่วนใหญ่มีการดำเนินการตามหลักการ ขั้นตอน และวิธีการดำเนินงานโครงการ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสื่อสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ 2) ด้านการบริหารโครงการ และ 3) ด้านการดำเนินกิจกรรมการจัดการป่าชุมชน ส่วนการใช้ประโยชน์ป่าชุมชน พบว่าราษฎรส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์เพื่อเก็บหาของป่าประเภทที่เป็นอาหาร จำพวกเห็ด ผักป่า แมลงและไข่แมลง และ

ปัญหาที่สำคัญในการดำเนินงาน โครงการได้แก่ งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ในการดำเนินงานไม่เพียงพอ อัตราการรอดตายและการเจริญเติบโตของต้นไม้ที่ปลูกและปลูกซ่อมอยู่ในระดับต่ำ

ความคิดเห็นของราษฎรต่อการดำเนินงานตามโครงการป่าพื้นบ้าน อาหารชุมชน จำนวน 4 ด้าน รวมทั้งหมด 57 ประเด็น พบว่าราษฎรเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการสื่อสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และ (2) ด้านการดำเนินกิจกรรมการจัดการป่าชุมชน ราษฎรเห็นด้วย จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการบริหารโครงการ (2) ด้านการกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชุมชน เปรียบเทียบความคิดเห็นของราษฎรต่อการดำเนินงานโครงการเพื่อการทดสอบสมมุติฐานจากการตั้งสมมุติฐานในการศึกษาครั้งนี้ไว้ 4 ข้อ ดังนี้ 1) ราษฎรที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโครงการไม่แตกต่างกัน 2) ราษฎรที่มีขนาดพื้นที่ถือครองการเกษตรแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโครงการไม่แตกต่างกัน 3) ราษฎรที่มีรายได้เป็นเงินสดต่อปีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโครงการไม่แตกต่างกัน และ 4) ราษฎรที่มีสมาชิกในครัวเรือนมีการอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานและไม่มี การอพยพเคลื่อนย้ายแรงงาน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโครงการไม่แตกต่างกัน สรุปผลการทดสอบพบว่า มีความแตกต่างกันทุกข้อ จึงปฏิเสธสมมุติฐานทั้ง 4 ข้อ

Surachai Chotekavee. 2007. **Opinions of People Towards Operation of Community**

Forest - Food Bank Project in Changwat Khon Kaen. Master of Science Thesis
in Agricultural Extension, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisors: Assoc. Prof. Prayoon Udomsiang,

Assoc. Prof. Dr. Prasit Prakongsri

ABSTRACT

The objectives of this study were to investigate 1) certain socio-economic conditions of the project participants, 2) performance, exploitation, and problem arising from project operation, 3) residents' opinions towards project operation, and 4) comparisons of opinions towards project operation. The subjects were categorized according to numbers of family members, size of land possession, annual cash income, and labor migration of family members. The samples for this study were 156 participants with participating in the project in fiscal year 2000 and revived in the year 2005. The data were collected using interview schedules as tool, analyzed by the Statistical Package for the Social Science (SPSS for Windows) and expressed in frequency, percentage, maximum, minimum, means, standard deviation, t-test value and F-test value and Scheffe' test.

The results of the study, most of the subjects were male with average age of 47.7 years, The majority of them completed primary education, married, and living with their spouse. The major occupation was agriculture, average household members of 4.7, and 79.5 per cent of the participants were appointed in the community positions. 67.9 per cent of the participants were not migrated. An average distance of their residence far from the community forest was 1.7 km. They possessed agriculture land at an average of 19.4 rais in the form of title deed. The average household income per year was 101,314.42 baht, and an average household debt was 76,243.59 baht, 55.8 per cent of the participants were loaned from the Bank for Agriculture and Cooperatives.

From the project operation, it was revealed that most of the participants followed principles, steps and procedures of the project in 3 items: 1) public relations of the project; 2) project management; and 3) activity operation on community forest management. Regarding to community forest uses, the residents mainly collected food, i.e. mushroom, wild vegetables,

insects and insect egg. The problems found from the project operation included, namely, insufficiency of budget, materials, equipment, other facilities, and low survival rate of plant growth.

The subjects' opinions towards the project operation found that they strongly agreed to 2 issues as follows: 1) public relations and 2) community forest management. There were 2 issues that they agreed as follows: 1) project management; and 2) formulation of rules, regulations and instructions of community forest management. Comparisons of participants' opinions towards project operation for testing of hypotheses: The four hypotheses were formulated as follows: The subjects with different variables, namely, household numbers, household agricultural land holding, annual average household incomes, and migration of household members have no different opinions in operation of community forest. As results of testing proven that all 4 – hypotheses were rejected.